

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 8.10.2007
COM(2007) 578 galīgā redakcija

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**attiecībā uz 23. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 998/2003 par
dzīvnieku veselības prasībām, kas piemērojamas lolojumdzīvnieku nekomerciālai
pārvietošanai**

{COM(2007)572}

SATURS

1.	Vispārīgi aspekti.....	4
1.1.	Ievads	4
1.2.	Priekšvēsture	4
1.3.	EK tiesību akti attiecībā uz lolojumdzīvnieku nekomerciālu pārvietošanu – spēkā esošā režīma īss raksturojums	5
1.3.1.	Vispārīgie nosacījumi.....	5
1.3.2.	Trakumsērga.....	6
1.3.2.1.	Ievešana dalībvalstīs, izņemot Apvienoto Karalisti, Maltu, Īriju un Zviedriju.....	6
1.3.2.2.	Ievešana Apvienotajā Karalistē, Maltā, Īrijā un Zviedrijā	6
1.3.3.	Ehinokokoze.....	6
1.3.3.1.	Ievešana Apvienotajā Karalistē un Īrijā (izņemot lolojumdzīvniekus, ko ved no Apvienotās Karalistes vai Īrijas)	6
1.3.3.2.	Ievešanas noteikumi Zviedrijā, Somijā un Maltā.....	7
1.3.4.	Ērces	8
1.3.4.1.	Ievešana Apvienotajā Karalistē un Īrijā (izņemot lolojumdzīvniekus, ko ved no Apvienotās Karalistes vai Īrijas)	8
1.3.4.2.	Ievešana Maltā	8
2.	Dalībvalstu apsardzes par regulas 6., 8. un 16. panta īstenošanas līdzšinējo pieredzi rezultāti.....	8
2.1.	Ievads	8
2.2.	Konstatētās problēmas	8
2.2.1.	Dalībvalstu piezīmes, izņemot Apvienoto Karalisti, Īriju, Zviedriju, Somiju un Maltu	9
2.2.2.	To dalībvalstu piezīmes, kuras saglabājušas valsts prasības.....	9
3.	EPNI zinātniskie ziņojumi - secinājumi.....	10
3.1.	Trakumsērgas ievazāšanas risks Apvienotajā Karalistē, Īrijā, Zviedrijā, Maltā kā trakumsērgas antivielu mērījumu seroloģiskā testa atcelšanas sekas	10
3.1.1.	Darba uzdevums un metode	10
3.1.2.	EPNI secinājumu galvenie elementi	10
3.2.	<i>Echinococcus</i> ievazāšanas risks Apvienotajā Karalistē, Īrijā, Zviedrijā, Maltā un Somijā kā valsts noteikumu atcelšanas sekas.....	11
3.2.1.	Darba uzdevums un metode	11

3.2.2.	Atzinuma galvenie elementi.....	12
3.3.	„Ērcu” ievazāšanas riska Apvienotajā Karalistē, Īrijā, Zviedrijā, Maltā un Somijā kā valsts noteikumu atcelšanas seku novērtējums	13
3.3.1.	Darba uzdevums un metode	13
3.3.2.	Atzinuma galvenie elementi.....	13
4.	Vispārīgie secinājumi.....	14
4.1.	Komisijas secinājumi pēc apspriešanās ar dalībvalstīm.....	14
4.2.	Komisijas secinājumi no EPNI atzinuma.....	14
4.2.1.	Trakumsērga.....	14
4.2.2.	Ehinokokoze.....	15
4.2.3.	Ērces	15
4.3.	Pieejamās iespējas.....	15
4.4.	Nākamie soļi.....	16
5.	Pielikumi	16

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

attiecībā uz 23. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 998/2003 par dzīvnieku veselības prasībām, kas piemērojamas lolojumdzīvnieku nekomerciālai pārvietošanai

1. VISPĀRĪGI ASPEKTI

1.1. Ievads

Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. maija Regula (EK) Nr. 998/2003 par dzīvnieku veselības prasībām, kas piemērojamas lolojumdzīvnieku nekomerciālai pārvietošanai, un ar kuru groza Padomes Direktīvu 92/65/EEK¹, („regula”) tika publicēta 2003. gada 13. jūnijā un stājās spēkā 2003. gada 3. jūlijā.

Regula saskaņo noteikumus par lolojumdzīvnieku nekomerciālu pārvietošanu starp dalībvalstīm un no trešām valstīm uz ES, lai atvieglotu lolojumdzīvnieku ceļojumus.

Tomēr tā atļauj Īrijai, Maltai, Zviedrijai un Apvienotajai Karalistei („AK”) atstāt spēkā uz pārejas periodu, kas beidzas 2008. gada 3. jūlijā, to valsts prasības ievadamajiem lolojumdzīvniekiem attiecībā uz trakumsērgu, Somijā papildu prasības par pretparazītu apstrādi pirms ievēšanas, kādas tās bija spēkā dienā, kad regula stājās spēkā.

Saskaņā ar regulas 23. pantu Komisijai līdz 2007. gada 1. februārim jāiesniedz ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par nepieciešamību atstāt spēkā prasību par seroloģisko testu un attiecīgus priekšlikumus par pārvietošanas režīmu starp dalībvalstīm (6. pants) un ievēšanas režīmu no trešām valstīm (8. pants) un pretparazītu apstrādes režīmu pirms ievēšanas (16. pants), ko noteiks pārejas perioda beigās.

Ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei jāpamato ar līdzšinējo pieredzi minēto pantu īstenošanā un riska analīzi, kad saņemts Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (EPNI) zinātniskais atzinums.

1.2. Priekšvēsture

EPNI novērtējums par trakumsērgas ievazāšanas risku Apvienotajā Karalistē, Īrijā, Zviedrijā, Maltā kā trakumsērgas antivielu mērījumu seroloģiskā testa atcelšanas sekām publicēts 2007. gada 28. februārī².

¹ OV L 146, 13.6.2003., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1467/2006 (OV L 274, 5.10.2006., 3. lpp.).

² http://www.efsa.europa.eu/etc/medialib/efsa/science/ahaw/ahaw_opinions/ej436_rabies.Par.0001.File.dat/ahaw_op_ej436_rabies_en.pdf

Attiecībā uz ehinokokozi un ērcēm un saskaņā ar regulas 16. pantu attiecīgajai dalībvalstij bija jāiesniedz ziņojums par situāciju attiecīgo slimību jomā, norādot pamatojumu, kāpēc vajag papildu garantijas slimības ievazāšanas riska novēršanai.

Somija ziņojumu iesniedza 2004. gada 25. februārī, papildināja 2006. gada 1. decembrī, Zviedrija – 2006. gada 22. novembrī, Īrija – 2006. gada 7. decembrī un AK – 2006. gada 11. decembrī. Līdz šim nav saņemts Maltas ziņojums.

EPNI atzinums par *Echinococcus* ievazāšanas risku Apvienotajā Karalistē, Īrijā, Zviedrijā, Maltā un Somijā kā valsts noteikumu atcelšanas sekas tika pieņemts 2007. gada 18. janvārī³.

EPNI atzinums ērcu ievazāšanas risku AK, Īrijā un Maltā kā valsts noteikumu atcelšanas sekas tika pieņemts 2007. gada 8. martā⁴.

Tā kā šo abu mandātu vairāki aspekti attiecas uz „trakumsērgas” un „ehinokozes” risku, ievadā īpaši aplūko lolojumdzīvnieku trakumsērgas vakcinācijas efektivitāti vai zāļu informāciju, secinājumus un ieteikto ārstēšanas shēmu zinātnisko pamatojumu, kas ir Veterināro zāļu komitejas (CVMP), Eiropas Zāļu aģentūras (EMA) kompetencē, ar kurām oficiāli apspriedās EPNI.

Turklāt gatavojot apvienoto ziņojumu, Komisija 2006. gada 20. oktobrī prasīja dalībvalstīm informāciju par regulas 6., 8. un 16. panta īstenošanas pieredzi.

1.3. EK tiesību akti attiecībā uz lolojumdzīvnieku nekomerciālu pārvietošanu – spēkā esošā režīma īss raksturojums

1.3.1. Vispārīgie nosacījumi

Ar minēto regulu ievieša mājas (istabas) dzīvnieka pasi kaķiem, suņiem un baltajiem seskiem, lai, pārvietojot dzīvnieku no vienas dalībvalsts uz citu, nodrošinātu pierādījumu, ka dzīvnieks vakcinēts pret trakumsērgu. Elektroniska mikroshēma (transponders), ko pakāpeniski ievieš dalībvalstīs, ļauj viegli identificēt dzīvniekus, saistot pasi un dzīvnieku. Astoņu gadu ilgā pārejas posmā (kas beidzas 2011. gadā) dzīvnieka apzīmēšanai ir atļauts arī tetovējums, izņemot dažās dalībvalstīs, kuras jau tagad pieprasa transponderu kā vienīgo obligāto apzīmējumu.

Pasi izsniedz kompetentas iestādes pilnvarots veterinārārsts, kurš apliecina, ka attiecīgajam dzīvniekam veikta vakcinācija pret trakumsērgu ar inaktivētu vakcīnu saskaņā ar vakcīnas ražotāja rekomendācijām.

Dalībvalstis var atļaut kaķu, suņu un balto sesku pārvadāšanu, kuri ir jaunāki par trim mēnešiem un nav vakcinēti (5. panta 2. punkts).

Tomēr regula atļauj Somijai, Īrijai, Maltai un AK saglabāt pirmsievešanas pasākumus, piemēram, apstrādi pret parazītiem un asinsanalīzi. Pēdējā gadījumā trakumsērgas vīrusa neitralizācijas antivielas titrēšanu veic laboratorija, kuru

³ http://www.efsa.europa.eu/en/science/ahaw/ahaw_opinions/ej441_echinococcus.html

⁴ http://www.efsa.europa.eu/en/science/ahaw/ahaw_opinions/ej469_ticks.Par.001.File.dat/ahaw_op_ej469_ticks_en.pdf

apstiprinājusi AFSSA laboratorija Nansī pilsētā Francijā, kuru saskaņā ar Padomes Lēmumu 2000/258/EK ir izraudzīta par iestādi, kas atbild par trakumsērgas vakcīnu efektivitātes seroloģisko testu standartizācijas kritērijiem.

1.3.2. *Trakumsērga*

1.3.2.1. Ievešana dalībvalstīs, izņemot Apvienoto Karalisti, Maltu, Īriju un Zviedriju

No dalībvalstīm, dažām Eiropas (ārpus ES) valstīm un trešām valstīm, kurās ir labvēlīga trakumsērgas situācija (uzskaitītas regulas II pielikuma C daļā): derīga vakcinācija pret trakumsērgu – **5. pants**.

No trešām valstīm, kas nav uzskaitītas regulas II pielikuma C daļā: papildus derīgai vakcinācijai pret trakumsērgu, pirms pārvešanas ir jāveic trakumsērgas antivielu titrēšana apstiprinātā laboratorijā, asins paraugu ņem vismaz 30 dienas pēc vakcinācijas un trīs mēnešus pirms pārvešanas – **8. pants**.

1.3.2.2. Ievešana Apvienotajā Karalistē, Maltā, Īrijā un Zviedrijā

1.3.2.2.1. No citām dalībvalstīm, izņemot AK, Maltu, Īriju un Zviedriju un trešās valstis, kas uzskaitītas regulas II pielikuma C daļā: papildus derīgai vakcīnai pret trakumsērgu, valsts tiesību akti pieprasa trakumsērgas antivielu titrēšanu apstiprinātā laboratorijā sešus mēnešus pirms ieviešanas AK, Īrijā un Maltā un Zviedrijas gadījumā no 4 līdz 12 mēnešus pēc vakcinācijas.

1.3.2.2.2. No trešām valstīm, kas nav uzskaitītas regulas II pielikuma C daļā: ievietošana karantīnā pirms ieviešanas valstī – **8. pants**.

1.3.2.2.3. Ievešanai Maltā tikai ES-15 dalībvalstis un Kipra un vairākas trešās valstis, kuras nav brīvas no trakumsērgas, uzskaitītas kā valstis, kas atbilst lolojumdzīvnieku ceļošanas shēmas prasībām, lolojumdzīvniekiem no citām izcelsmes valstīm obligāti jāpiemēro karantīna⁵.

1.3.3. *Ehinokokoze*

Piecu attiecīgo dalībvalstu kompetentās iestādes ir devušas iespēju sabiedrībai iepazīties ar valsts tiesību aktiem.

1.3.3.1. Ievešana Apvienotajā Karalistē un Īrijā (izņemot lolojumdzīvniekus, ko ved no Apvienotās Karalistes vai Īrijas)

Katrā gadījumā 24 līdz 48 stundas pirms reģistrēšanās apstiprinātā transporta uzņēmumā, suņus un kaķus, kas ceļo vai atgriežas uz AK⁶ vai Īriju⁷ veterinārārsts apstrādā pret lenteni *Echinococcus multilocularis*, saskaņā ar ražotāja norādījumiem izmantojot zāles, kas satur *praziquantel*.

⁵ <http://www.veterinary.gov.mt/page.asp?p=6107&l=1>

⁶ <http://www.defra.gov.uk/animalh/quarantine/pets/procedures/support-info/treatment.htm>

⁷ <http://www.agriculture.gov.ie/index.jsp?file=pets/travel.xml>

1.3.3.2. Ievešanas noteikumi Zviedrijā, Somijā un Maltā

Zviedrija⁸ pieprasa apstrādi pret lenteni (*Echinococcus*) no 1 līdz 10 dienām pirms ievešanas valstī. Somija⁹ pieprasa veterinārārsta izdotu sertifikātu, kas apliecina, ka dzīvniekam ne vairāk kā 30 dienas pirms ievešanas ir iedota atbilstoša deva apstiprinātu zāļu, kas satur *praziquantel*.

⁸ <http://www.sjv.se/download/18.1adbfd10e558aac1580002148/Ny+broschyr+fr%C3%A5n+3+juli+2004+OVR76ENG.pdf>

⁹ http://www.evira.fi/portal/en/animals_and_health/import_and_export/dogs_cats_and_ferrets/import_from_eu_countries_and_norway/

Zāles nav jālieto dzīvniekiem, kas ir jaunāki par 3 mēnešiem un kurus ievad tieši no Zviedrijas, Norvēģijas (izņemot *Svalbard*), AK vai Īrijas, vai ja dzīvnieks atgriežas Somijā 24 stundu laikā.

Malta¹⁰ pieprasa apliecinātu apstrādi ar *praziquantel* no 24 līdz 48 stundām pirms izbraukšanas.

1.3.4. *Ērces*

Attiecīgo dalībvalstu kompetentās iestādes ir devušas iespēju sabiedrībai iepazīties ar valsts tiesību aktiem.

1.3.4.1. Ievešana Apvienotajā Karalistē un Īrijā (izņemot lolojumdzīvniekus, ko ved no Apvienotās Karalistes vai Īrijas)

Pirms ieviešanas vai atgriešanās AK vai Īrijā no 24 līdz 48 stundām pirms reģistrācijas veterinārārstam suņi un kaķi jāapstrādā pret ērcēm.

Pret ērcēm jāapstrādā ar veterinārajām zālēm, kurām ir tirdzniecības atļauja izmantošanas valstī un kuras ir licencētas izmantošanai pret ērcēm. Pretērcu kaklasiksna nav pietiekoša.

1.3.4.2. Ievešana Maltā

Malta pieprasa apliecinātu apstrādi ar *Fiprinol* no 24 līdz 48 stundām pirms ceļojuma uz Maltu sākuma.

2. DALĪBVALSTU APSPIEDES PAR REGULAS 6., 8. UN 16. PANTA ĪSTENOŠANAS LĪDZŠINĒJO PIEREDZI REZULTĀTI

2.1. Ievads

Kopā divdesmit dalībvalstis atbildēja Komisijas informācijas pieprasījumam saistībā ar regulas 23. pantu, iesniedzot gan sīkus ziņojumus, kas pamatojas uz ārējiem pētījumiem, gan īsus secinājumus.

Vairākas dalībvalstis izmantoja atbildes bažu izteikšanai par jautājumiem, kas netika apspriesti (komerciālie pārvadājumi, identifikācija, lolojumdzīvnieki, kas jaunāki par 3 mēnešiem un sagatavošanas kārtība), kas jāizskata paredzamā pārskatīšanas procesā, kas noteiks no 2008. gada 1. janvāra piemērojamo režīmu.

2.2. Konstatētās problēmas

Lai gan visumā regulā panākts uzlabojums, salīdzinot ar iepriekšējo situāciju, dažas AK, Īrijas, Zviedrijas, Somijas un Maltas papildu prasības joprojām rada sajukumu un neērtības ceļotājiem.

¹⁰ <http://www.veterinary.gov.mt/page.asp?n=documentation&l=1>

2.2.1. *Dalībvalstu piezīmes, izņemot Apvienoto Karalisti, Īriju, Zviedriju, Somiju un Maltu*

No apspriešanās ar dalībvalstīm var secināt, ka pastāv šādi galvenie jautājumi:

- nepamatoti atšķirīgi aizsardzības pasākumi starp dalībvalstīm, kam ir dažāda trakumsērgas izplatības vēsture;
- nepamatoti atšķirīgas sanitārās prasības un laika ierobežojumi vakcinācijai un apstrādei nevajadzīgi sarežģī lolojumdzīvnieku ceļošanu un palielina izmaksas;
- atšķirīgas vakcinācijas shēmas sarežģī veterinārās pārbaudes;
- saskaņotas prasības ir efektīgi novērsušas trakumsērgas ievazāšanu lielākajā daļā dalībvalstu.

2.2.2. *To dalībvalstu piezīmes, kuras saglabājušas valsts prasības*

Regulu uzskata par populāru un veiksmīgu alternatīvu karantīnai un tā ļāvusi lolojumdzīvnieku īpašniekiem ar minimālam grūtībām ceļot ar saviem dzīvniekiem.

AK, Somija un Īrija vēlas kā paliekošus pasākumus turpināt spēkā esošos režīmus, ko nosaka regulas 6., 8. vai 16. pants. Malta nav izteikusies. Zviedrija atbalsta:

- trakumsērgas antivielu asinīs testu atcelšanu ES un ievēšanai no valstīm ar zemu riska līmeni, ja EPNI secina, ka to var darīt, nepalielinot trakumsērgas izplatīšanās risku, un ja Baltijas valstīs, Polijā, Slovākijā, Ungārijā, Rumānijā un Bulgārijā ES uzraudzībā regulāri veic lapsu orālo vakcināciju;

- valstu karantīnas lolojumdzīvniekiem no augsta riska līmeņa trešām valstīm atstāšana spēkā līdz tiek zinātniski pierādīts, ka ievēšana bez karantīnas ir iespējama, nepalielinot trakumsērgas risku.

3. EPNI ZINĀTNISKIE ZIŅOJUMI - SECINĀJUMI

3.1. Trakumsērgas ievazāšanas risks Apvienotajā Karalistē, Īrijā, Zviedrijā, Maltā kā trakumsērgas antivielu mērījumu seroloģiskā testa atcelšanas sekas

3.1.1. Darba uzdevums un metode

Saskaņā ar EPNI atzinuma 8. lpp. izklāstīto darba uzdevumu tika veikts kvantitatīvs riska novērtējums par shēmu ar un bez seroloģiskā testa pēc vakcinācijas riska samazināšanas kapacitāti. Sikspārņu trakumsērga nav iekļauta riska novērtējuma apjomā.

3.1.2. EPNI secinājumu galvenie elementi

Vakcinēšanu pret trakumsērgu, izmantojot apstiprinātu vakcīnu saskaņā ar apstiprinātu vakcinācijas shēmu, uzskata par pamatprasību lolojumdzīvnieku pārvietošanai starp un uz dalībvalstīm, ar noteikumu, ka aizsargimunitāte ir izveidojusies un tiek uzturēta.

Pēc primārās vakcinācijas ar vienu pēc devu norādītā perioda ņemtā asins paraugā neitralizācijas antivielu seroloģiskais titrs 0,5 IU/ml tiek uzskatīts par aizsardzības augstas iespējamības rādītāju un to izmanto par sliekšņa titru.

Tā kā šis pieņēmums nav saistīts ar kādas vakcīnas efektivitāti, bet ar zināma riska līmeņa noteikšanu, tad īpaši jāizskata šādi jautājumi:

- atkarībā no laika, tāda dzīvnieka vakcinācijai, kuram jau ir trakumsērga inkubācijas periodā, uz slimības tālāku attīstību var būt ierobežota ietekme vai nekāda;
- nav nekādas izlases veida metodes infekcijas noteikšanai dzīvām vakcinētam dzīvniekam;
- bioloģisku atšķirību dēļ neliela daļa vakcinēto lolojumdzīvnieku, īpaši dzīvnieki, kas ir jaunāki par 1 gadu („maz reaģējoši”) var nerasniegt sliekšņa titru pēc pirmās vakcinācijas ar vienu devu.

No iepriekš minētā var noteikt divus riska scenārijus, kas prasa papildu riska mazināšanas pasākumus slimības izplatīšanās novēršanai.

- Dzīvnieks tika vakcinēts slimības inkubācijas perioda laikā (A tipa risks) un
- maz reaģējošs dzīvnieks inficējas un slimība inkubējas kaut gan vakcinācijas vēsture ir pozitīva (B tipa risks).

Shēma, kas ietver šos riska novēršanas pasākumus, ir labākais trakumsērgas ievazāšanas riska novēršanas veids:

- nogaidīšanas laiks (laiks, kas paiet no vakcinācijas līdz pārvietošanai) pēc pirmās vakcinācijas ar vienu devu dod iespēju attīstīties slimības klīniskajām pazīmēm, ja dzīvnieks ir inficējies pirms pirmās vakcinācijas; EPNI riska novērtējumā abiem riska scenārijiem ir modelēta nogaidīšanas laika ietekme uz iespējamību, ka klīniskās pazīmes parādās pirms nogaidīšanas laika beigām. Piemēram, dzīvniekam ir 95,2 % ticamība, ka izveidosies klīniskas pazīmes pirms 60 dienu ilga nogaidīšanas laika;
- seroloģiskais tests vai otrās vakcīnas injicēšana 4 līdz 6 nedēļas pēc pirmās vakcinācijas atrisina maz reaģējošu dzīvnieku problēmu ar noteikumu, ka apstiprinātās vakcinācijas shēmas tiek grozītas tā, lai to tirdzniecības atļaujā ietvertu šādu iespēju.

Nav pamatoti ietvert garāku nogaidīšanas laiku nekā laiku, kurā sasniedz aizsargimunitāti dzīvnieki no valstīm ar nenozīmīgu lolojumdzīvnieku trakumsērgas gadījumu skaitu (mazāk nekā 1 gadījums uz miljonu lolojumdzīvnieku gadā). Saskaņā ar EPNI atzinumu 2005. gadā lielākais lolojumdzīvnieku trakumsērgas gadījumu skaits bija Baltijas valstīs.

Maz publicēti tādi dati, kas apstiprina otrās injekcijas pozitīvo efektu un pieņēmuma pamatā galvenokārt ir seroloģisko testu veikšanai apstiprināto laboratoriju ekspertu atzinumi. Sekojoši uzskata, ka pēc divām injekcijām patiesi maz reaģējošo dzīvnieku skaits ir nenozīmīgs.

3.2. *Echinococcus* ievazāšanas risks Apvienotajā Karalistē, Īrijā, Zviedrijā, Malta un Somijā kā valsts noteikumu atcelšanas sekas

3.2.1. Darba uzdevums un metode

Saskaņā ar atzinuma 5. lpp. izklāstīto darba uzdevumu EPNI veica riska novērtējumu, ņemot vērā Somijas, Īrijas, AK un Zviedrijas iesniegtos ziņojumus. Minētie ziņojumi pamato vajadzību pēc slimības ievazāšanas riska novēršanas papildu garantijām.

Ņemot vērā epidemioloģisko situāciju attiecīgajās dalībvalstīs un situāciju raksturojošu informāciju par to, kurām sugām jāveic riska novērtējums, EPNI iesaka vērtējumu ierobežot tikai par *E. multilocularis*. Komisija ir piekritusi šim ieteikumam.

Tā kā trūkst vienota ES lolojumdzīvnieku un meža dzīvnieku *E. multilocularis* uzraudzība programma (dažādas paraugu ņemšanas stratēģijas un diagnostikas metodes), dati par lolojumdzīvnieku inficēšanās gadījumiem ar *E. multilocularis* vai to skaitu pieejami ierobežoti, pamatojoties uz attiecīgo dalībvalstu iesniegtajiem datiem EPNI veica kvalitatīvā riska novērtējumu.

Turklāt EPNI ņēma vērā datus no EPNI Kopienas ziņojuma kopsavilkuma par zoonozēm, zoonožu izraisītājiem, mikrobu rezistenci un pārtikas izraisītām infekcijām Eiropas Savienībā 2005. gadā¹¹, kam pamatā dalībvalstu gada ziņojumi.

3.2.2. *Atzinuma galvenie elementi*

Dažādi izolēti pētījumi par meža dzīvniekiem parāda lielas atšķirības starp valstīm un pat starp vienas valsts reģioniem. Tāpēc ir ārkārtīgi grūti salīdzināt dažādās epidemioloģiskās situācijas. Šīs atšķirības jāņem vērā, nosakot valsts statusu (brīvs/endēmisks), kas ir atkarīgs no daudziem faktoriem, kuri vēl jādefinē.

Pašlaik Somijā veiktie pētījumi par *E. multilocularis* suņiem (paraugu ņemšanas stratēģija nav norādīta) devuši negatīvus rezultātus. AK, Īrija, Zviedrija un Malta nesniedza nekādu informāciju par mājdzīvnieku uzraudzību.

No nelielā skaita publicēto pētījumu par lolojumdzīvnieku inficēšanās gadījumiem šķiet, ka mājas gaļēdāju dzīvnieku inficēšanās līmenis ir zems galvenokārt tāpēc, ka tiem ir maza saskare ar parazītiem un mājas lolojumdzīvnieki tiek regulāri attārpoti. Suņiem un kaķiem ir otršķirīga nozīme dzīves ciklā, kurš parasti saistās ar meža dzīvniekiem. Tomēr tuva kontakta dēļ tie pārnest parazītus cilvēkiem, kam slimība ir ar smagām sekām. Kaķu kā pēdējo saimnieku loma pašlaik ir neskaidra.

No trīs spēkā esošām ārstēšanas shēmām, ko izmanto AK, Īrijā, Maltā, Somijā un Zviedrijā tika secināts, ka atkārtotas inficēšanās iespēja izcelsmes valstī un dzīvotspējīgu olu iznīcināšanas iespēja importētājā valstī tiek samazināta līdz nenozīmīgam līmenim, ja 24 līdz 48 stundas pirms izbraukšanas tiek veikta attiecīga apstrāde ar *praziquantel*.

¹¹ http://www.efsa.europa.eu/en/science/monitoring_zoonoses/reports/zoonoses_report_2005.html

Tajās dalībvalstīs, kuras sniedza informāciju, ir ievērojama cilvēku ehinokokoze, izņemot Dāniju, Franciju, Nīderlandi un AK. Kipra, Luksemburga, Malta un Polija nav informējušas par cilvēku ehinokokozes gadījumu skaitu. Šos datus vāc un publicē EPNI Kopienas ziņojumu kopsavilkumā par zoonozēm, zoonožu izraisītājiem, mikrobu rezistenci un pārtikas izraisītām infekcijām Eiropas Savienībā. Tomēr 2005. gadā Luksemburga, Malta, Beļģija, Igaunija, Somija, Grieķija, Īrija, Itālija un Slovēnija neiesniedz datus ziņojumam (EPNI, 2006).

Dzīvniekiem noteikto *Echinococcus* gadījumu skaits ir ievērojams lielākajā daļā dalībvalstu, izņemot Čehijā, Ungārijā un AK, bet Kipra, Francija, Vācija, Īrija, Luksemburga, Malta un Polija nav sniegusi informāciju (EPNI, 2006). Reģistrēšanu uzskata par nepieciešamu, lai pierādītu, ka slimība nav izplatīta autohtonā dzīvnieku vai cilvēku populācijā.

3.3. „Ērcu” ievazāšanas riska Apvienotajā Karalistē, Īrijā, Zviedrijā, Maltā un Somijā kā valsts noteikumu atcelšanas seku novērtējums

3.3.1. Darba uzdevums un metode

Saskaņā ar atzinuma 4. lpp. izklāstīto darba uzdevumu EPNI veica riska novērtējumu, ņemot vērā Īrijas iesniegtos ziņojumus un DEFRA (AK) veikto pārskatu. EPNI uzskata, ka vajag pilnīgu ziņojumu par situāciju Maltā un Īrijā.

EPNI nepētīja ērces un ērcu pārnēsātās slimības lopkopības dzīvniekiem, bet pievērsa uzmanību tām ērcēm, kuru saimnieki bija lolojumdzīvnieki. Ziņojumā aplūkota šo ērcu ģeogrāfiskā izplatība, ietverot pašreizējo stāvokli AK, Īrijā un Maltā, un to loma tādu slimības izraisītāju pārnēsāšanā, kuri atbildīgi par svarīgām eksotiskām slimībām ar iespējamu zoonotisku ietekmi.

3.3.2. Atzinuma galvenie elementi

Visā pasaulē ērces un blusas ir visizplatītākie lolojumdzīvnieku ektoparazīti. Līdz šim pasaulē ir aprakstītas 866 ērcu sugas, no tām apmēram 54 sugas apdraud lolojumdzīvniekus. Ērces var klasificēt pēc dzīvnieku sugu skaita, kurus tās inficē. Lielākā daļa ērcu sugu, kas visā pasaulē apdraud suņus un kaķus, ir telotropiskas triju saimnieku ērcu sugas, kas barojas uz maziem gaļēdājiem, aitām, liellopiem vai zirgiem.

Dažu ērcu sugu izplatība iespējams nav pietiekoši novērtēta, jo trūkst plaši novērojumi un īpatņu savākšanu sarežģī to iespējamās identifikācijas grūtības. Daļa pieejamās informācijas nav pamatota ar faktiem vai ir novecojusi. Minētie apsvērumi liek secināt, ka ziņu trūkums nenozīmē, ka dotajā apgabalā nav ērcu.

Ērcu sugas, kuras dzīvo uz lolojumdzīvniekiem (piemēram, suņiem, kaķiem, baltajiem seskiem) un to izplatība Eiropā ir detalizēta. Nav atrasti ziņojumi par ērcu sugu esamību un/vai izplatību Maltā. Ziņojumos un literatūrā norādīta atsevišķu ērcu sugu esamība AK un Īrijā, par Maltu dati nav pieejami.

Zināms, ka ērces kā asinssūcēji parazīti pārnēsā uz savu saimnieku dažādus patogēnus, kas var ietvert ērcu izraisītās slimības, kuras skar meža un mājas dzīvniekus, ieskaitot lolojumdzīvniekus un cilvēkus.

Tomēr vairākās valstīs dažas ērcu izraisītās slimības nav reģistrējamas vai par tām nav jāziņo un tāpēc trūkst vispārēji dati. Ērcu izraisīto slimību ir daudz un tās apdraud cilvēku un dzīvnieku veselību. Lielākā daļā šo slimību pietiekoši netiek novērtētas, jo tām ir parastas klīniskās pazīmes un simptomi, kas ir kopīgi vairākām slimībām. Pie tam daudzu šo slimību gadījumos ir blakus infekcija. Lielākajai daļai šo ērcu izraisīto slimību nav drošu diagnostikas pasākumu.

AK un Īrijas iesniegtajos ziņojumos nav ērcu ievazāšanas riska valstī noteikšanas plaša novērtējuma, jo trūkst vajadzīgo datu. Apstrādes pret ērcu ievazāšanu efektivitātes novērtējumam vajag iepriekšējas zināšanas par ērcu izplatību, bet to nevar veikt, izmantojot ziņojumu nepietiekošos datus.

4. VISPĀRĪGIE SECINĀJUMI

4.1. Komisijas secinājumi pēc apspriešanās ar dalībvalstīm

Lielākā daļa dalībvalstu, izņemot AK, Īriju, Maltu, Zviedriju un Somiju, atbalsta pilnīgi saskaņotus lolojumdzīvnieku pārvietošanas starp dalībvalstīm noteikumus. Tās vēlas samazināt līdz minimumam neērtības cilvēkiem, kuri ceļo ar lolojumdzīvniekiem, nepakļaujot riskam attiecīgās slimības kontroli.

AK, Īrija un Somija atbalsta spēkā esošo noteikumu turpināšanu. Zviedrija ir gatava pārskatīt spēkā esošos noteikumus, ja EPNI riska novērtējumam ir labvēlīgs rezultāts.

4.2. Komisijas secinājumi no EPNI atzinuma

4.2.1. Trakumsērga

Ar noteikumu, ka aizsargimunitāte ir izveidojusies un to uztur, izmantojot apstiprinātas vakcīnas saskaņā ar apstiprinātu vakcinācijas shēmu, tad lolojumdzīvnieku ceļošanai uz visām dalībvalstīm vienīgā prasība ir derīga vakcinācija.

Lai samazinātu risku, ka tiek pārvietoti neaizsargāti dzīvnieki slimības inkubācijas periodā, papildus jānosaka obligāti riska samazināšanas pasākumi pēc pirmās vakcinācijas ar vienu devu, ietverot:

- nogaidīšanas laika ieviešanu, kas ļauj parādīties klīniskajām pazīmēm, ja dzīvnieks ir inficēts pirms sasniegta aizsargimunitāte;
- procedūru, kas nosaka aizsargimunitāti ar testu, salīdzinot ar neitralizējošo antivielu sliekšņa titru 0,5 IU/ml, vai ar revakcināciju, izdarot grozījumus apstiprinātajās vakcinācijas shēmās, kas ir daļa no vakcīnas tirdzniecības atļaujas.

4.2.2. *Ehinokokoze*

E. multilocularis ievazāšanas risks no endēmiskajiem apgabaliem valstīs, kur atrodami to tiešie saimnieki (grauzēji), bet kuras uzskata par brīvām no slimības, pamatojoties uz valsts pētījumiem, nav uzskatāms par neievērojamu un to var samazināt, ja lolojumdzīvniekus apstrādā pirms pārvietošanas.

Tomēr, neskatoties uz slimības zoonozes potenciālu, riska novērtēšanu traucē ticamu datu trūkums. Tā kā pastāv dažādas uzraudzības stratēģijas un lielākajā daļā valstu cilvēku un dzīvnieku slimība nav jāreģistrē, tad jebkurš epidemioloģijas novērtējums var būt tikai aptuvenš.

Turklāt dažas valstis robežojas ar slimības skartajām valstīm un tāpēc ir vairāk pakļautas *E. multilocularis* ievazāšanas riskam no meža dzīvnieku pārvietošanās pār robežām nekā no inficētu lolojumdzīvnieku pārvietošanas.

4.2.3. *Ērces*

Ērcu sugas, kas barojas no lolojumdzīvniekiem ir plaši izplatītas Eiropā, ieskaitot AK, Īriju un, iespējams, Maltu. Tās nav izvēlīgas barības ziņā un parazitē uz dažādiem nelieliem zīdītājdzīvniekiem, lolojumdzīvniekiem un saimnieciski izmantojamiem dzīvniekiem un cilvēkiem.

Ērcu sugu un ērcu pārnēsāto slimību uzraudzības sistēmas ir ierobežotas un nav pilnīgas. Pieejamie jaunākie dati norāda uz sistemātiskas īpatņu savākšanas, epidemioloģiskās situācijas un efektīvu kontroles pasākumu trūkumu.

EPNI atzinums nesaista daudzu ērcu sugu ģeogrāfiskās izplatības paplašināšanos ar suņu un kaķu pieaugošo mobilitāti, bet vairāk ar klimata pārmaiņu iespējamo ietekmi.

Atzinumā skaidri norādīts, ka atbilstošu ziņu trūkums par epidemioloģisko situāciju AK, Īrijā un Maltā neļauj ne noliegt, ne apstiprināt šo valstu pašlaik prasīto papildu garantiju pamatotību.

4.3. **Pieejamās iespējas**

Lai izlemtu par iespēju pārskatīt spēkā esošo režīmu, Komisija pašlaik izskata pieejamās iespējas, ko var šādi apkopot.

1. Spēkā esošo nosacīto pirms ieviešanas pasākumu **pastāvīga turpināšana** AK, Īrijā, Maltā, Somijā un Zviedrijā. Šajā variantā netiek ņemti vērā EPNI zinātniskie atzinumi, kas nepierāda šo piecu dalībvalstu īpašu statusu attiecībā uz attiecīgajām slimībām. Šis variants nemazina ceļotāju apjukumu un neērtības un ir tālu no citu dalībvalstu saskaņošanas un vienkāršošanas mēģinājumiem, ņemot vērā salīdzinoši viendabīgo dzīvnieku veselības situāciju Eiropā saistībā ar attiecīgajām slimībām.
2. Spēkā esošo ieviešanas pasākumu **pārejas perioda pagarināšana** AK, Īrijā, Maltā, Somijā un Zviedrijā līdz zinātnisku pierādījumu iesniegšanai, ka spēkā esošo pasākumu atcelšana ir iespējama, nepalielinot slimību ievazāšanas risku. Šo variantu saglabās, ja uzskatīs, ka EPNI sniegtie zinātniskie pierādījumi nedod pietiekošu pamatojumu pasākumu grozīšanai un līdz turpmāko pierādījumu iegūšanai.
3. Spēkā esošo nosacīto pirms ieviešanas pasākumu **atcelšana** AK, Īrijā, Maltā, Somijā un Zviedrijā. Šis variants atbilst pilnīgai ES tiesību aktu saskaņošanai, bet netiek ņemtas vērā visas AK, Īrijas, Maltas, Somijas un Zviedrijas bažas un visi EPNI atzinumu elementi.
4. Attiecībā uz visām dalībvalstīm spēkā esošo noteikumu **pielāgošana**, izņemot AK, Īriju, Maltu, Somiju un Zviedriju, līdz ar dalībvalstu un EPNI variantu apspriešanu un sekojošu šo piecu dalībvalstu piemēroto īpašo nosacījumu atcelšanu būs visu to ES iedzīvotāju labā, kuri ceļo ar saviem lolojumdzīvniekiem visā ES teritorijā un uz ārzemēm, vienlaikus uzlabojot šādas lolojumdzīvnieku pārvietošanas drošību.

4.4. Nākamie soļi

Saskaņā ar regulas 23. pantu Komisija iesniedz attiecīgus priekšlikumus, kas nosaka regulas 6., 8. un 16. pantā noteiktā pārejas perioda beigās īstenojamo režīmu.

Tomēr tā kā zinātniskais novērtējums aizņēma vairāk laika nekā bija paredzēts, kavējot Komisijas ziņojuma pabeigšanu un Komisijas sagatavotais Regulas (EK) Nr. 998/2003 grozījumu priekšlikums radīs diskusijas koplēmuma procedūras ietvaros, tad iespējams, ka minētajā termiņā nevarēs iekļauties.

Tāpēc pirms pieņemt tālākai izskatīšanai šajā ziņojumā norādītās iespējas, Komisija iesniegs priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 998/2003 par dzīvnieku veselības prasībām, kas piemērojamas lolojumdzīvnieku nekomerciālai pārvietošanai, attiecībā uz pārejas laika pagarināšanu.

5. PIELIKUMI

- 5.1. **Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. maija Regula (EK) Nr. 998/2003 par dzīvnieku veselības prasībām, kas piemērojamas lolojumdzīvnieku nekomerciālai pārvietošanai, un ar kuru groza Padomes Direktīvu 92/65/EEK.**

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/consleg/2003/R/02003R0998-20061025-en.pdf>

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2007/l_073/l_07320070313en00090009.pdf

- 5.2. Trakumsērgas ievazāšanas riska novērtējums Apvienotajā Karalistē, Īrijā, Zviedrijā un Maltā kā trakumsērgas antivielu mērījumu seroloģiskā testa atcelšanas sekas (EFSA-Q-2006-014)

http://www.efsa.europa.eu/EFSA/efsa_locale-1178620753812_1178620772660.htm

- 5.3. *Echinococcus* ievazāšanas riska novērtējums Apvienotajā Karalistē, Īrijā, Zviedrijā, Maltā un Somijā kā valsts noteikumu atcelšanas sekas (EFSA-Q-2006-112)

http://www.efsa.europa.eu/EFSA/efsa_locale-1178620753812_1178620772901.htm

- 5.4. Ērču ievazāšanas riska novērtējums Apvienotajā Karalistē, Īrijā, Zviedrijā, Maltā un Somijā kā valsts noteikumu atcelšanas sekas (EFSA-Q-2006-326)

http://www.efsa.europa.eu/EFSA/efsa_locale-1178620753812_1178620771045.htm